

BITWA O NARVIK

9.04–8.06.1940

GENEZA UDZIAŁU POLAKÓW

EWAKUACJA OKRĘTÓW POLSKIEJ MARYNARKI WOJENNEJ DO WIELKIEJ BRYTANII

POCZĄTEK EWAKUACJI

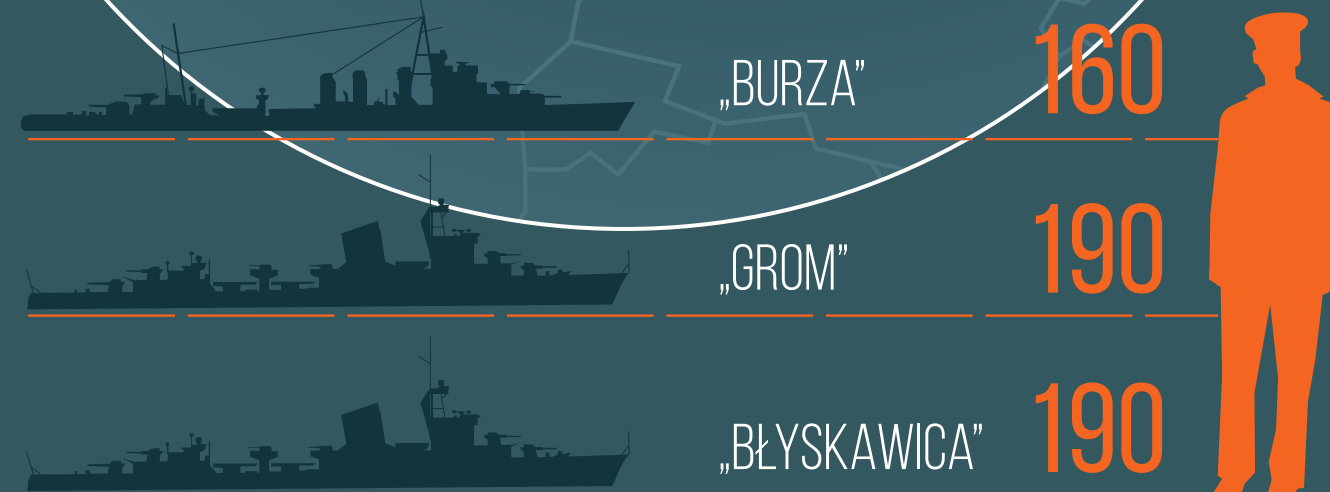
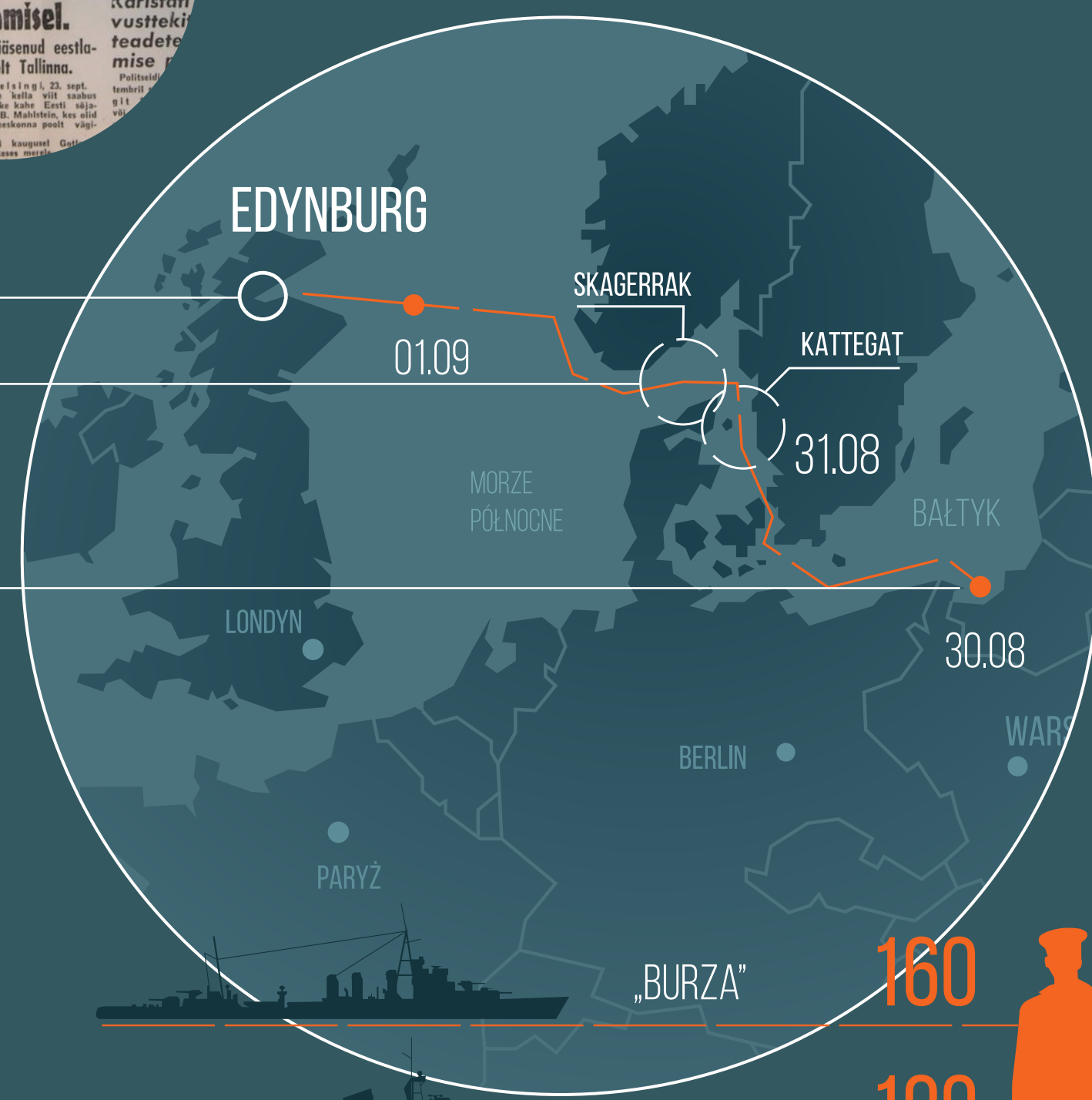
Realizując wytyczne planu ewakuacji części polskich jednostek pływających pod powszechnie przyjętą nazwą planu „Pekin”, 30 sierpnia marszałek Edward Rydz-Śmigły podjął decyzję o odesłaniu z portu w Gdyni 3 niszczycieli ORP „Błyskawica”, ORP „Burza”, ORP „Grom” do Anglii.

PRZEZ BAŁTYK I MORZE PÓŁNOCNE DO ANGLII

Polski zespół przełynął Bałtyk, wpłynął do cieśniny Sund, później okręty przeszły Kattegat i Skagerrak. Dla zmylenia Niemców zespół kierował się ku Norwegii.

DOPŁYNIĘCIE DO SZKOCJI

W nocy z 31 sierpnia na 1 września kurs został zmieniony na Wielką Brytanię. Rano załogi dowiedziały się z radia o wybuchu wojny. Po południu polskie okręty spotkały brytyjskie niszczyciele w eskorcie których wpłynęły do zatoki Firth of Forth, nieco później zakotwiczyły na redzie portu w Edynburgu.

OKRĘT PODWODNY ORP „ORZEŁ”

1940

3.04

W SŁUŻBIE ROYAL NAVY

Po dokonaniu remontów i wypoczynku załogi, okręt rozpoczął służbę w Royal Navy i patrolował wybrzeża Norwegii. 3 kwietnia 1940 r. storpedował transportowiec niemiecki „Rio de Janeiro”, który płynął do Norwegii z niemieckimi żołnierzami i sprzętem wojennym. Dzięki tej akcji dowództwo alianckie rozpoznało niemiecki zamiar opanowania Norwegii.

1939

14–18.09

ORP „ORZEŁ” INTERNOWANY W TALLINIE

ORP „Orzeł” po wybuchu wojny prowadził działania na Bałtyku, lecz decyzją dowódcy i z powodu jego choroby wpłynął do estońskiego portu w Tallinie. Tam został wraz z załogą internowany.

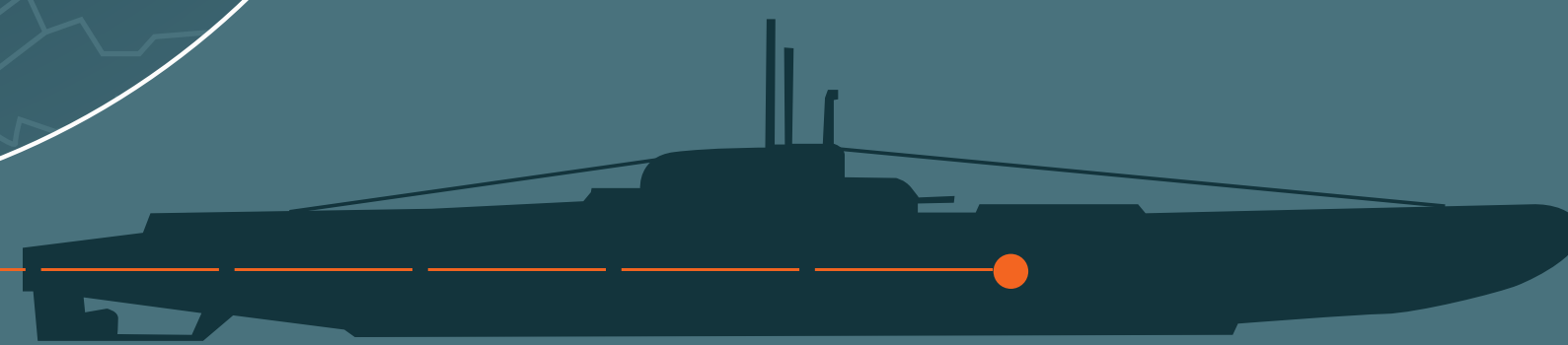
18.10

UCIECZKA „ORŁA” Z INTERNOWANIA, OPERACJE NA BAŁTYKU

Po brawurowej ucieczce 18 września, okręt operował jeszcze przez pewien czas na Bałtyku lecz w wyniku uszkodzeń, kończących się zapasów i paliwa podjęto decyzję o kursie do Anglii.

14.10

DOPŁYNIĘCIE DO ANGLII

SAMODZIELNA BRYGADA STRZELCÓW PODHALAŃSKICH

Została utworzona we Francji na podstawie umów międzysojuszniczych na początku 1940 r. Ostateczny skład brygady ustalono w lutym 1940 r., znalazły się w niej trzy bataliony wydzielone z 1 Dywizji Grenadierów i jeden z 4 Warszawskiego Pułku Strzelców Pieszych z 2 Dywizji Strzelców Pieszych. Wyposażono ją w całości w sprzęt francuski zakupiony ze zwrotnych kredytów przyznanych Polsce jeszcze przed wybuchem wojny. Brygada osiągnęła stan 4778 ludzi, w tym 182 oficerów i w takiej sile wzięła udział w bitwie o Narvik w maju 1940 r.

4 778 ŻOŁNIERZY

1/3

LĄDOWYCH SIŁ ALIANKICH POD NARVIKIEM

BITWA O NARVIK

9.04–8.06.1940

POLACY W BITWIE O NARVIK

ŁĄDOWANIE W NORWEGII

Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich została wysłana 8 maja 1940 r. do Norwegii, gdzie wzięła udział w trwającej od kwietnia bitwie o Narvik - niezamarzający port za kołem polarnym, ważne strategicznie miejsce przeładunku szwedzkiej rudy żelaza. Po wyładunku brygady w norweskim porcie Harstad jej 1 batalion skierowano do Skallen, 2 batalion w rejon Melik i Sorvik, 3 batalion przetransportowano drogą morską do portu Ballangen, natomiast 4 batalion przerzucono do portu w Salangen, skąd kutrami przedostał się do Sagfjordu.

PIERWSZE ZWYCIĘSTWO ALIANTÓW W II WŚ

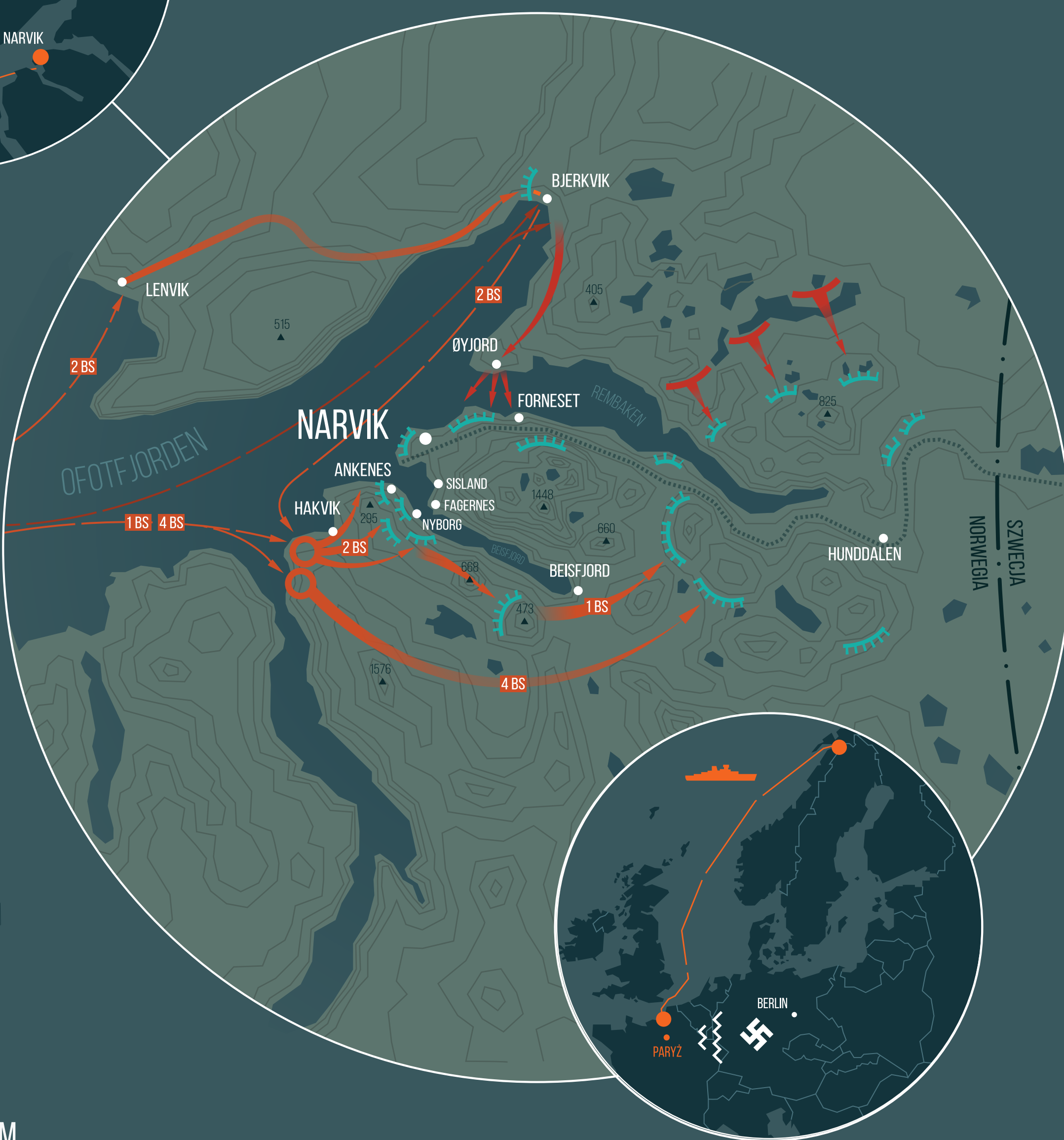
Początkowo Polacy rozpoznawali pozycje niemieckie i przygotowali się do uderzenia na Narvik. Koncentryczny atak rozpoczął się w nocy z 27 na 28 maja 1940 r. Polska brygada podjęła atak na pozycje niemieckie na półwyspie Ankenes, oddzielnym od Narviku wodami Beisfjordu.

Niemieckie pozycje były dobrze przygotowane i zamaskowane. 28 maja po ciężkich bojach aliantom udało się zdobyć Narvik. Było to pierwsze zwycięstwo wojsk alianckich w II wojnie światowej. Znaczny udział w tym zwycięstwie mieli polscy żołnierze.

STRATY SBSP

97 198 28

ZATAPIENIE ORP „GROM”

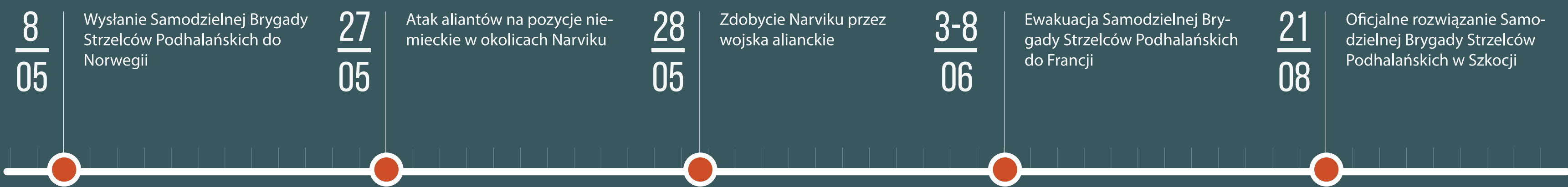

ORP „GROM”, „BURZA” I „BŁYSKAWICA” POD NARVIKIEM

Działaniom lądowym w bitwie o Narvik towarzyszyło wsparcie floty brytyjskiej. Wśród okrętów walczących w Norwegii były okręty polskie, ewakuowane do Wielkiej Brytanii w ostatnich dniach sierpnia 1939 r. Zadaniem polskich niszczycieli OORP „Grom”, „Burza” i „Błyskawica” było patrolowanie norweskiego wybrzeża oraz wsparcie artyleryjskie alianckich oddziałów walczących na lądzie. Podczas walk uszkodzona została „Błyskawica” i jej zadania przejął „Grom”. Okręty alianckie stały się obiektem ataków lotnictwa niemieckiego. Ofiarą takiego nalotu był ORP „Grom”, który został trafiony dwiema bombami lotniczymi i zatonął. Z załogi okrętu liczącej 213 marynarzy zginęło 59.

PRZERWANIE OPERACJI I EWAKUACJA Z NARVIKU

Niestety, w związku z ciężką sytuacją na froncie we Francji, alianci podjęli decyzję o ewakuacji wojsk z Narviku. Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich rozpoczęła ewakuację 3 czerwca i po pięciu dniach ostatni pododdział wraz z dowódcą gen. bryg. Zygmuntem Bohuszem-Szyszką odplynął do Francji. Brygada walczyła w Bretanii podczas kampanii francuskiej. Po klęsce Francji ewakuowano ją do Wielkiej Brytanii, gdzie w sierpniu 1940 r. została rozwiązana.

1940